

**Publieke raadpleging onder de inwoners van Laarbeek over
de Provinciale Statenverkiezingen en de
waterschapverkiezingen**

8 maart 2019

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Rechte tellingen.....	4
Provinciale Statenverkiezingen	4
Inwoners naar de stembus.....	14
Stemwijzer	16
Waterschap	17
2. Onderzoeksverantwoording.....	20
2.2 Methodiek	20
2.3 Leeswijzer	20
3. TipLaarbeek	21
4. Toponderzoek.....	22

Samenvatting

Op vraag "1 Weet u al op welke partij u gaat stemmen tijdens de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart 2019?" antwoordt 41% van de respondenten: "Nee, nog geen idee maar ik ga wel stemmen".

Op vraag "1.1 Waar haalt u uw informatie vandaan om tot een stemkeuze te komen?" antwoordt 57% van de respondenten: "De krant".

Op vraag "2 In hoeverre bent u geïnteresseerd in de provinciale politiek?" antwoordt in totaal 42% van de respondenten: "(zeer)geïnteresseerd". In totaal 18% van de respondenten antwoordt: "(helemaal)niet geïnteresseerd". Het meest gekozen antwoord (39%) is: "Geïnteresseerd". Het middelste antwoord (mediaan) is: "Neutraal".

Op vraag "3 Aan welke thema's moeten politieke partijen in Noord-Brabant volgens u voornamelijk de aandacht besteden (tijdens de campagne)?" antwoordt 63% van de respondenten: Leefbaarheid".

Op stelling "4 'Ik volg de campagnes van de politieke partijen voor de Provinciale Staten op de voet'" antwoordt in totaal 17% van de respondenten: "(zeer)mee eens". In totaal 47% van de respondenten antwoordt: "(zeer)mee oneens". Het meest gekozen antwoord (36%) is: "Neutraal". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

Op vraag "5 Waar kan in onze provincie op geïnvesteerd worden?" antwoordt 59% van de respondenten: "Zorg".

Op vraag "6 Waar kan in onze provincie op bezuinigd worden?" antwoordt 59% van de respondenten: "Weet niet".

Op vraag "7 Wat weegt bij u zwaarder: de politieke partij of de desbetreffende kandidaat?" antwoordt 57% van de respondenten: "Ik kijk met name naar de politieke partij".

Op vraag "8 Hoe kunnen we als samenleving de inwoners meer aansporen om te gaan stemmen?" antwoordt 80% van de respondenten: "Duidelijker maken wat de Provincie precies doet".

Op vraag "9 Bent u van plan de stemwijzer te gebruiken bij uw stemkeuzep proces?" antwoordt 32% van de respondenten: "Ja, waarschijnlijk wel".

Op vraag "10 Gaat u stemmen voor de waterschapverkiezingen?" antwoordt 50% van de respondenten: "Ja, zeker".

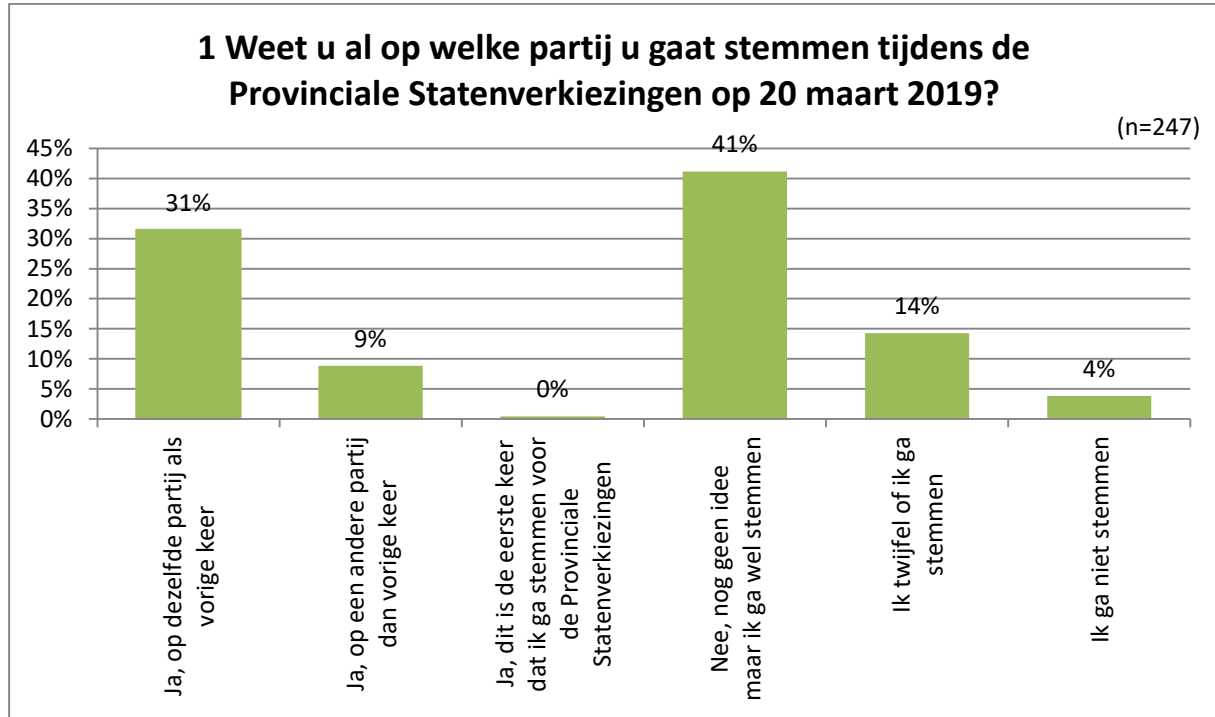
Op stelling "11 'De waterschapsverkiezingen zijn belangrijk'" antwoordt in totaal 46% van de respondenten: "(zeer)mee eens". In totaal 13% van de respondenten antwoordt: "(zeer)mee oneens". Het meest gekozen antwoord (39%) is: "Mee eens". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

Dit en meer blijkt uit panelonderzoek TIP MooiLaarbeek, waarbij 284 deelnemers zijn geraadpleegd.

1. Rechte tellingen

Provinciale Statenverkiezingen

Op 20 maart 2019 zijn de verkiezingen voor waterschap en de Provinciale Staten.

Op vraag "1 Weet u al op welke partij u gaat stemmen tijdens de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart 2019?" antwoordt 41% van de respondenten: "Nee, nog geen idee maar ik ga wel stemmen".

Toelichting

Ja, op dezelfde partij als vorige keer

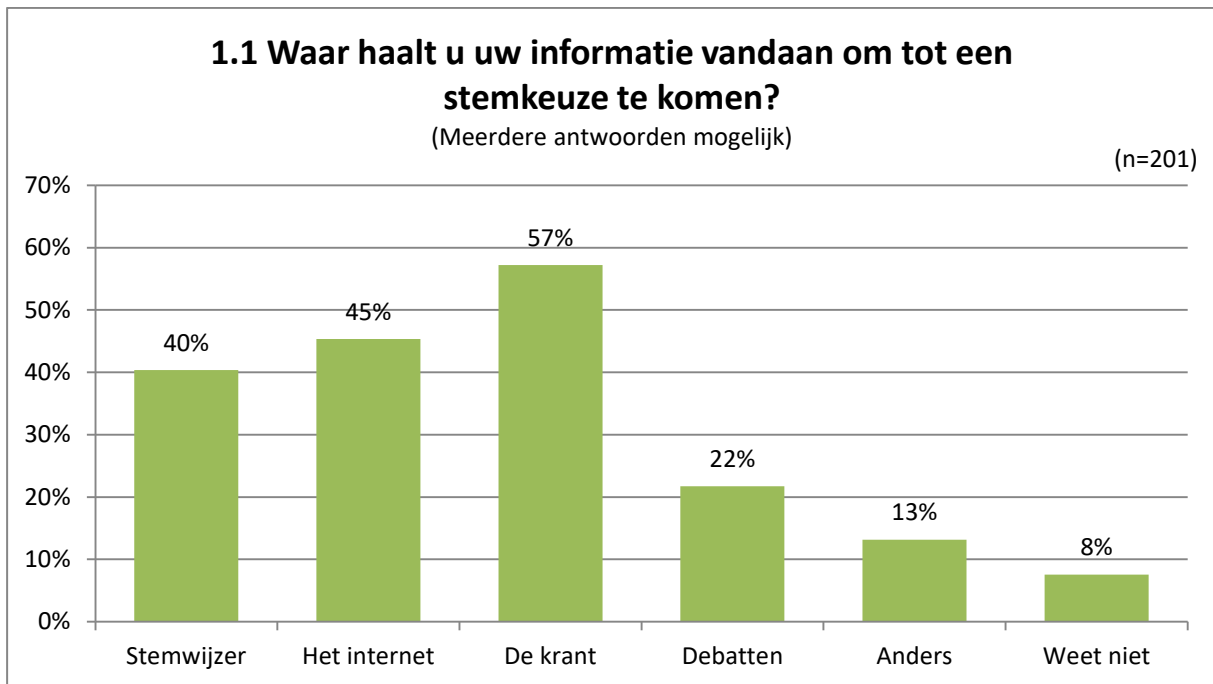
- Gewoon gaan en neem de moeite he stem te laten horen

Ja, op een andere partij dan vorige keer

- Ik stem niet op een nationale politieke party. Dit zijn provinciale verkiezingen en ik wordt ziek vande Haagse politici.
- Waarschijnlijk een andere partij, maar ik weet het nog zeker

Nee, nog geen idee maar ik ga wel stemmen

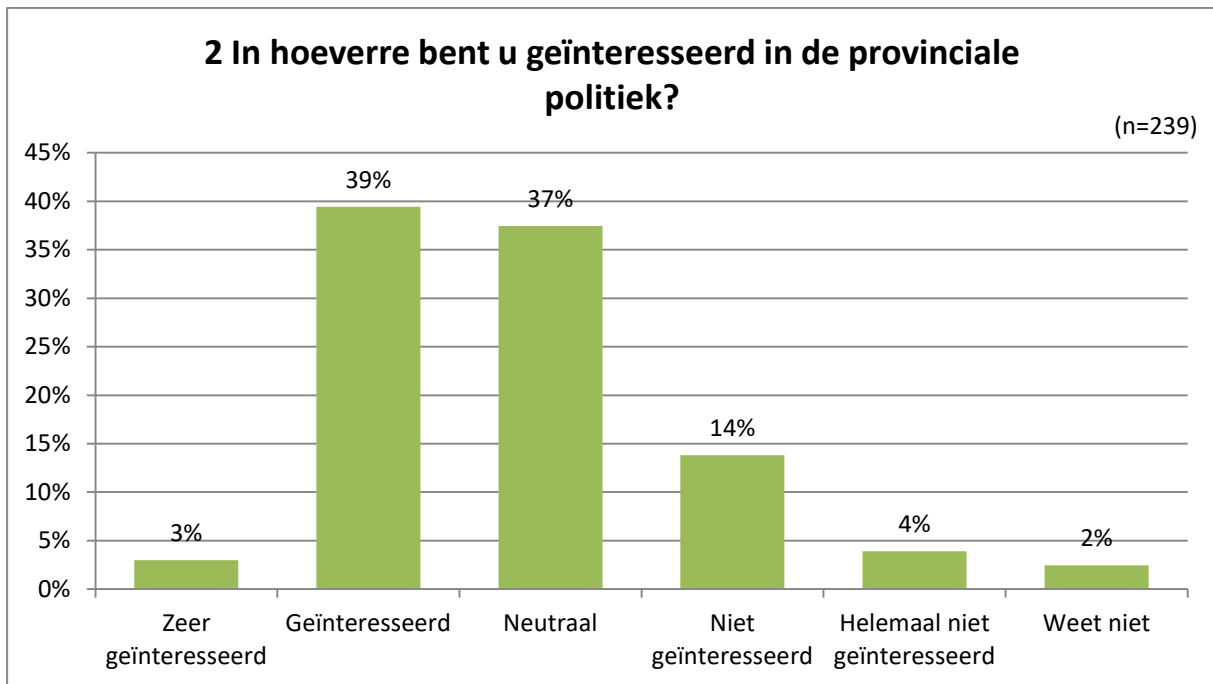
- Wel een idee, maar ik ga nog onderzoeken nog dit voor mij de juiste keuze is.

Op vraag "1.1 Waar haalt u uw informatie vandaan om tot een stemkeuze te komen?" antwoordt 57% van de respondenten: "De krant".

Anders, namelijk:

- Actualiteiten en gebeurtenissen afgelopen 4 jaar
- Alle media
- Daadwerkelijke daden van de partij
- Eigen ervaring en onderzoek
- Eigen keuze
- Ik ben lid van betreffende partij.
- Lidmaatschap
- Mijn echtgenoot
- Mooi Laarbeek
- Nergens vandaan
- Omroep brabant
- Omroep Brabant
- Partijtrouw
- Persoonlijk bekend
- Persoonlijke belangstelling
- Persoonlijke gesprekken
- Politiek actief
- Radio en tv
- Tv (2x)
- Tv(Brabant nieuws)
- Weekkrant gemeente
- Weet nog niet wat er allemaal voorbij komt

Op vraag "2 In hoeverre bent u geïnteresseerd in de provinciale politiek?" antwoordt in totaal 42% van de respondenten: "(zeer)geïnteresseerd". In totaal 18% van de respondenten antwoordt: "(helemaal)niet geïnteresseerd". Het meest gekozen antwoord (39%) is: "Geïnteresseerd". Het middelste antwoord (mediaan) is: "Neutraal".

Toelichting

Neutraal

- Hangt af van de actuele onderwerpen, zoals bijvoorbeeld bij de vorige verkiezingen de weg langs het Wilhelminakanaal.

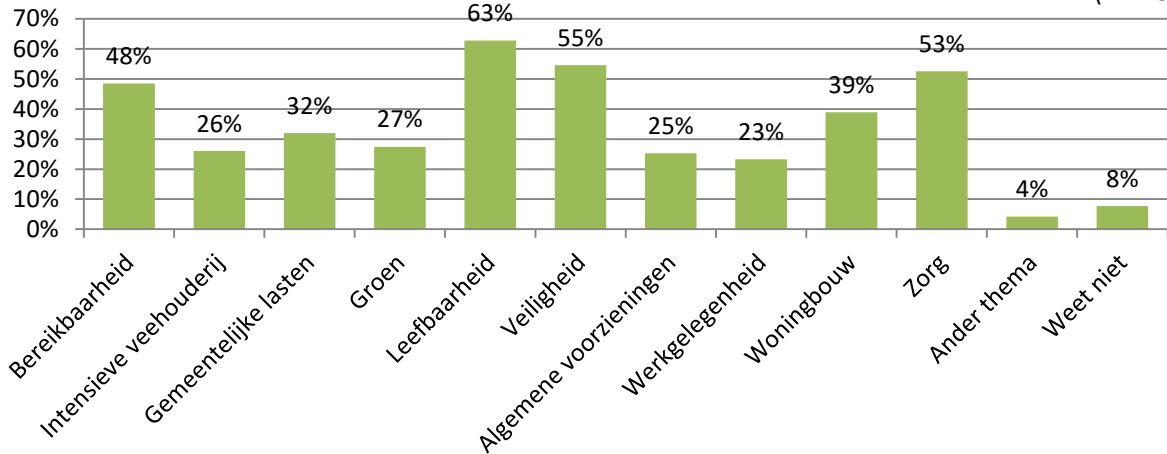
Niet geïnteresseerd

- Niet geïnteresseerd, maar ik vind het wel belangrijk

3 Aan welke thema's moeten politieke partijen in Noord-Brabant volgens u voornamelijk de aandacht besteden (tijdens de campagne)?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

(n=245)

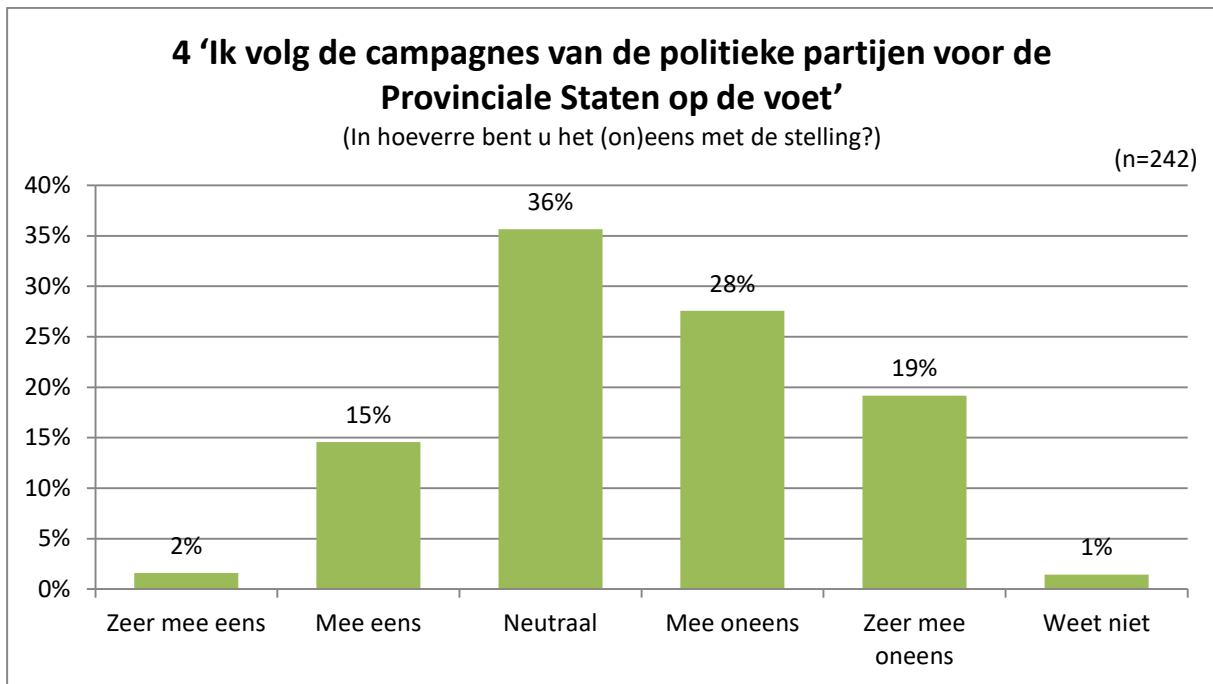
Op vraag "3 Aan welke thema's moeten politieke partijen in Noord-Brabant volgens u voornamelijk de aandacht besteden (tijdens de campagne)?" antwoordt 63% van de respondenten: Leefbaarheid".

Ander thema, namelijk:

- Drugsbestrijding
- Energie transistie
- Energietransitie
- Geef liever aan waar ze in Noord Brabant zorg aan moeten besteden!!!!
- Herindeling gemeenten
- Ik neem aan Noord-Brabant i.p.v. Noord-Holland
- Noord Holland???
- Senioren woningen
- Waarom Noord-Holland? Brabant!

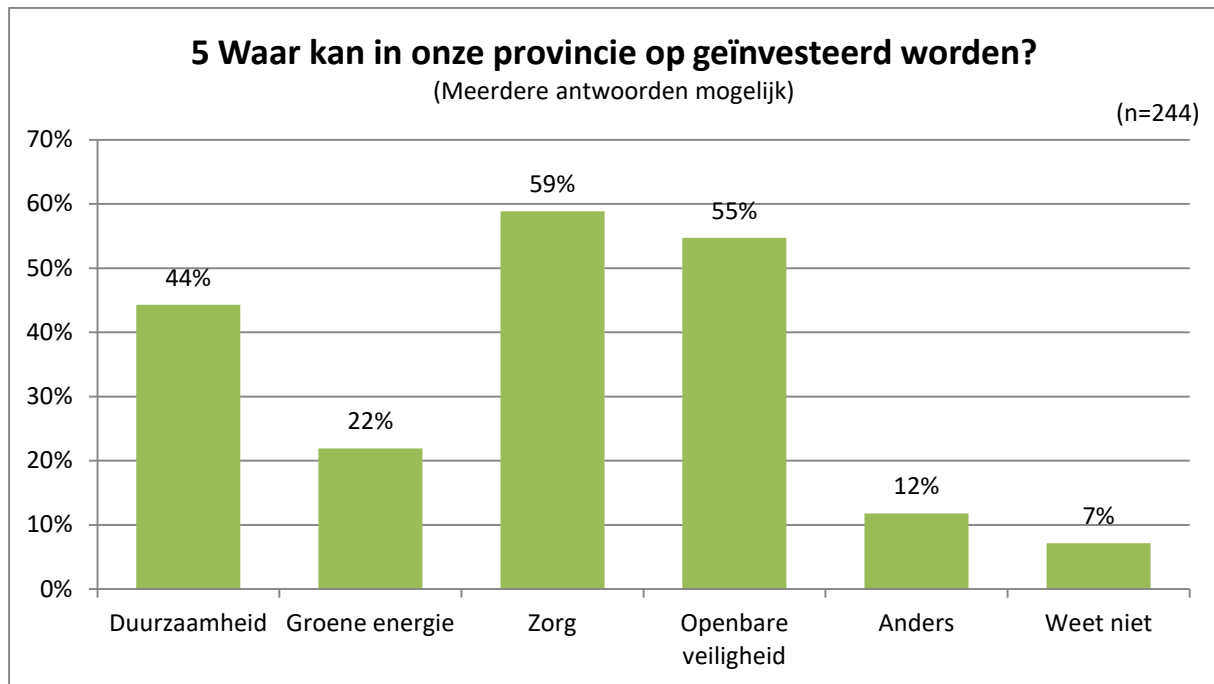
Toelichting

- Alles is belangrijk om er aandacht aan te besteden
- Foutje???????
- Het wordt hoog tijd dat de heren politici in zuis-oost brabant zich gaan realiseren dat de tijd dringt om zich te gaan beraden op samenvoeging van de huidige kleine gemeenten. De huidige raadsleden en wethouders van de kleine gemeenten zijn niet meer capabel om de grote thema'te overzien. Zij zullen over hun sCHADUW HEEN MOETEN STAPPEN EN HUN ONKUNDE MOETEN ERKENNEN. Niet hun salaris centraal stellen.
- Intensieve veehouderij heroverweging van het besluit van 7 juli
- Noord-Holland??? We zitten hier in Brabant :)
- Provincie Noord-Brabant neem ik aan en niet Noord-Holland? Noord-Holland staat in de vraag.

Op stelling "4 'Ik volg de campagnes van de politieke partijen voor de Provinciale Staten op de voet'" antwoordt in totaal 17% van de respondenten: "(zeer)mee eens". In totaal 47% van de respondenten antwoordt: "(zeer)mee oneens". Het meest gekozen antwoord (36%) is: "Neutraal". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

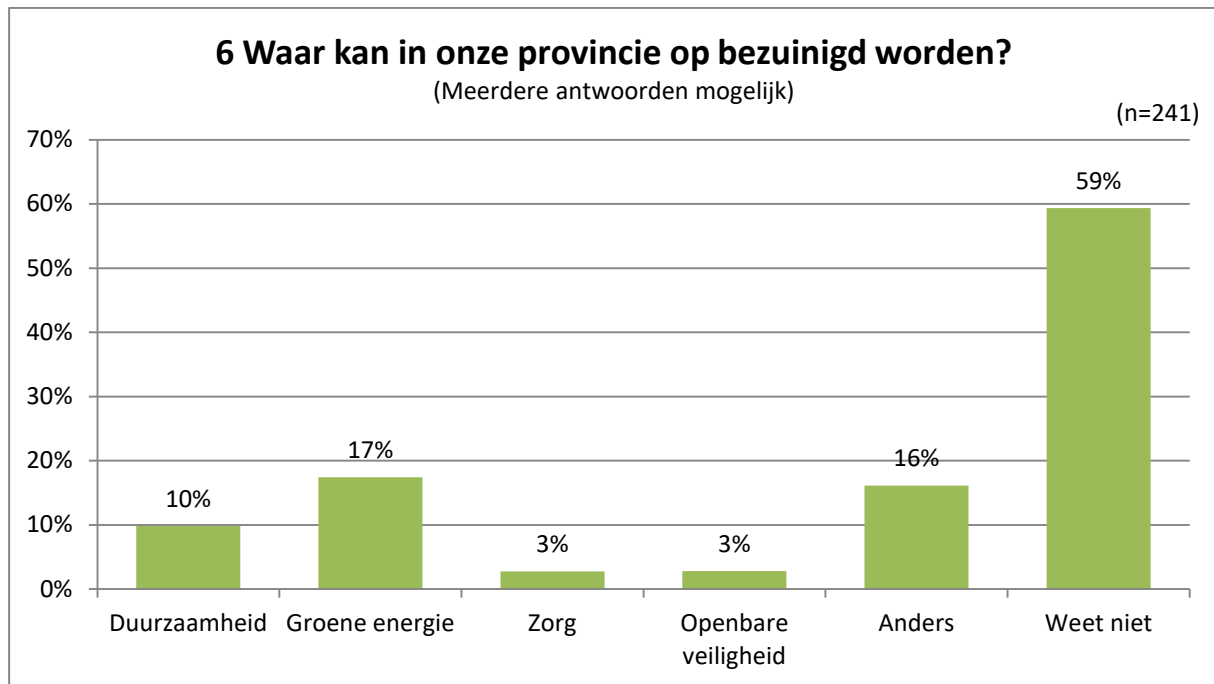
Op vraag "5 Waar kan in onze provincie op geïnvesteerd worden?" antwoordt 59% van de respondenten: "Zorg".

Anders, namelijk:

- Algemene voorzieningen
- Als ik me erin verdiep kan ik betere antwoorden geven
- Armoedebestrijding
- Atoomcentrales leveren het meeste rendement op mbt CO2 uitstoot
- Bereikbaarheid
- Bereikbaarheid (8x)
- Bereikbaarheid en wonen
- Berijkbaarheid
- Goede bereikbaarheid, ook voor fietsers
- Groen, mobiliteitsoplossingen
- HERINDELING.
- Infrastructuur
- Infrastructuur/economie
- Inkrimpen veestapel
- N279
- Onderwijs
- Openbaar vervoer
- Openbaar vervoer
- Smart mobility
- Vooral psychische zorg, verwarde mensen op straat

Toelichting

- Er is weinig daadkracht in het provinciehuis. als er knopen doorgehakt moeten worden hak dan gewoon, ze kunnen het toch niet voor iedereen goed doen. Natuurlijk zou ik in mijn achtertuin geen ruit (van Eindhoven) willen maar als dat nodig is moet dat er gewoon komen net zoals 2x2 banen n279 tot Asten
- Meer in veiligheid, zodat je weer normaal over straat kunt s,avonds
- Subsidie verstrekken voor aanleg en onderhoud van veilige fietspaden, want de gemeentes zeggen daar geen geld voor te hebben.

Op vraag "6 Waar kan in onze provincie op bezuinigd worden?" antwoordt 59% van de respondenten: "Weet niet".

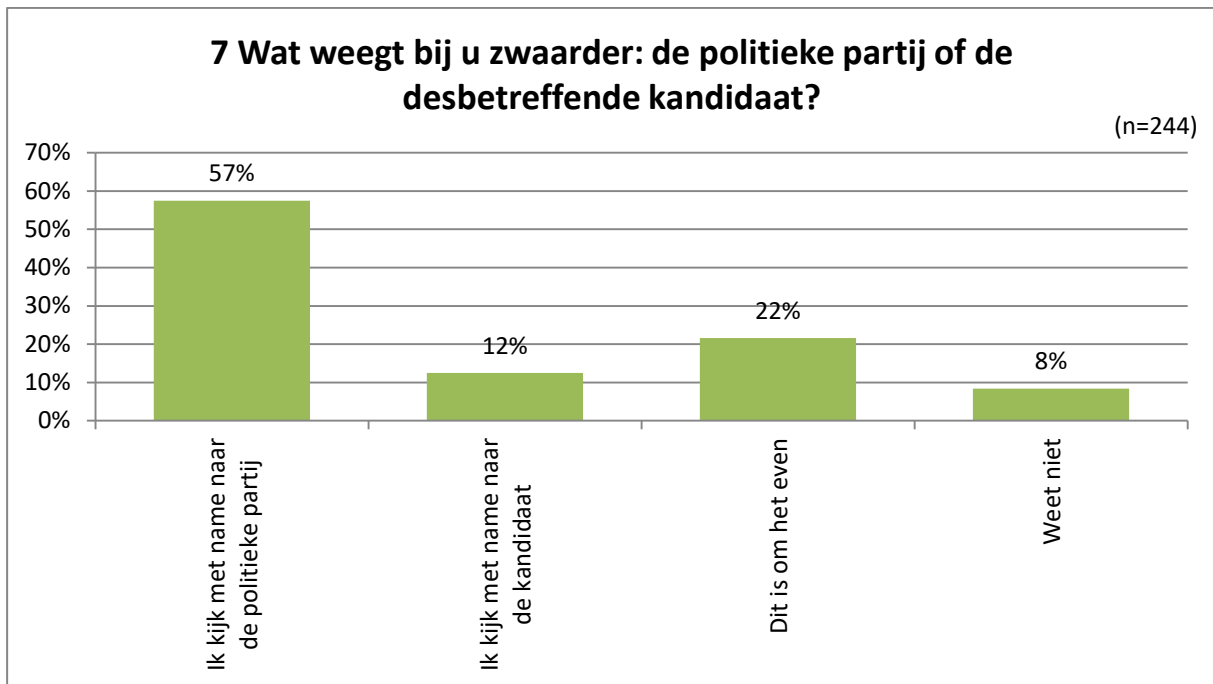
Anders, namelijk:

- Ambtenaren
- Ambtenarij
- Bereikbaarheid door praktische oplossingen toe te passen (bijvoorbeeld weghalen van bruggen die nooit gebruikt worden).
- Bestuurlijke onkunde en onnozelheid
- Bureaucratie
- Cultuur
- Eindeloze onderzoeken en later afwijzen o.a. Nuenen en de ruit
- Geen van de genoemde onderwerpen
- Groen
- Kosten openbaar bestuur
- Kunst en cultuur
- Mer zelf doen, minder consultants en dure adviseurs.
- Migratie
- Minder veel geld kosten onderzoeken welke geen nut hebben
- Nergens
- Nergens op
- Niet
- Niets (3x)
- Onzinnige onderzoeken
- Onzinprojecten
- Openbaar bestuur
- Overbodige verkeersborden, eindeloos politiek geneuzel
- Overhead
- Overheids gebouwen,
- Procedures en ambtenaren

- Provinciale wegen
- Regelgeving
- Salaris ambtenaren
- Uitgaven van de provincie zelf
- Vergaderingen (2x)
- Vergaderingen en regeltjes volgen
- Wegen
- Wegomlegging van de N279 om Dierdonk in Helmond.
- Zie toelichting
- Zinloze aanplant

Toelichting

- Al deze punten zijn belangrijk en er kan eigenlijk niet op bezuinigd worden
- Als ze in het provinciehuis meer hun boeren verstand zouden gebruiken zouden er veel onderzoeken niet gedaan hoeven worden. als er door een natuurgebied een weg wordt aangelegd zullen er zeker dieren last van hebben en verplaatst moeten worden daar heb je geen uitgebreid duur onderzoek voor nodig: informeer eerst bij de lokale ivn.
- Hoe kan een provincie bezuinigen als ze nu soms al geld tekort komen
- Minder investeren in asfalt en straatverlichting buiten bebouwde kom. Geen omleiding bij Helmond voor de N297

Op vraag "7 Wat weegt bij u zwaarder: de politieke partij of de desbetreffende kandidaat?" antwoordt 57% van de respondenten: "Ik kijk met name naar de politieke partij".

Toelichting

Ik kijk met name naar de politieke partij

- Eerst naar de partij, dan naar de naam

Ik kijk met name naar de kandidaat

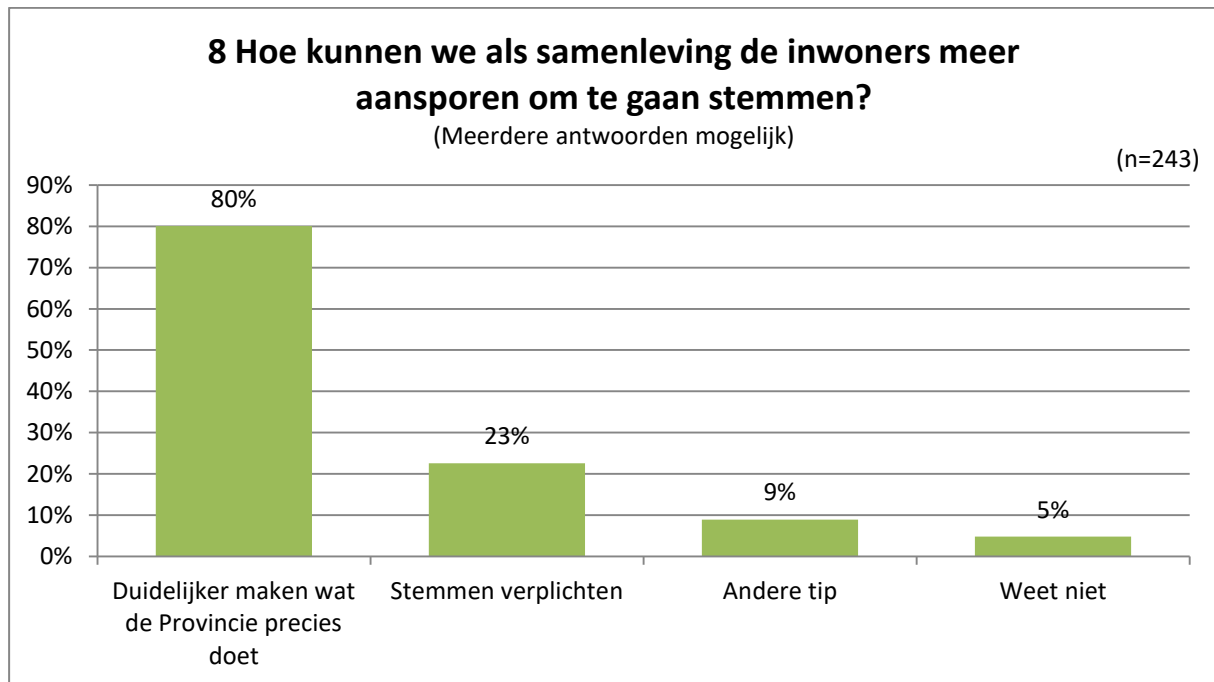
- Ik ga voor een onafhankelijke kandidaat. Weg met landelijke politiek in de provincie

Dit is om het even

- Ik kijk met name naar de combinatie politieke partij en kandidaat!
- Sinds lange tijd zijn afzonderlijke kandidaten niet meer belangrijk. HET PARTIJSTANDPUNT IS BEPALEND. We zouden dan ook beter af zijn zonder partijen zodat we de afzonderlijke kandidaten weer verantwoording kunnen laten afleggen.

Inwoners naar de stembus

Het opkomstpercentage in onze gemeente lag bij de Provinciale Statenverkiezingen in 2015 in totaal op 46.18 %.

Op vraag "8 Hoe kunnen we als samenleving de inwoners meer aansporen om te gaan stemmen?" antwoordt 80% van de respondenten: "Duidelijker maken wat de Provincie precies doet".

Andere tip, namelijk:

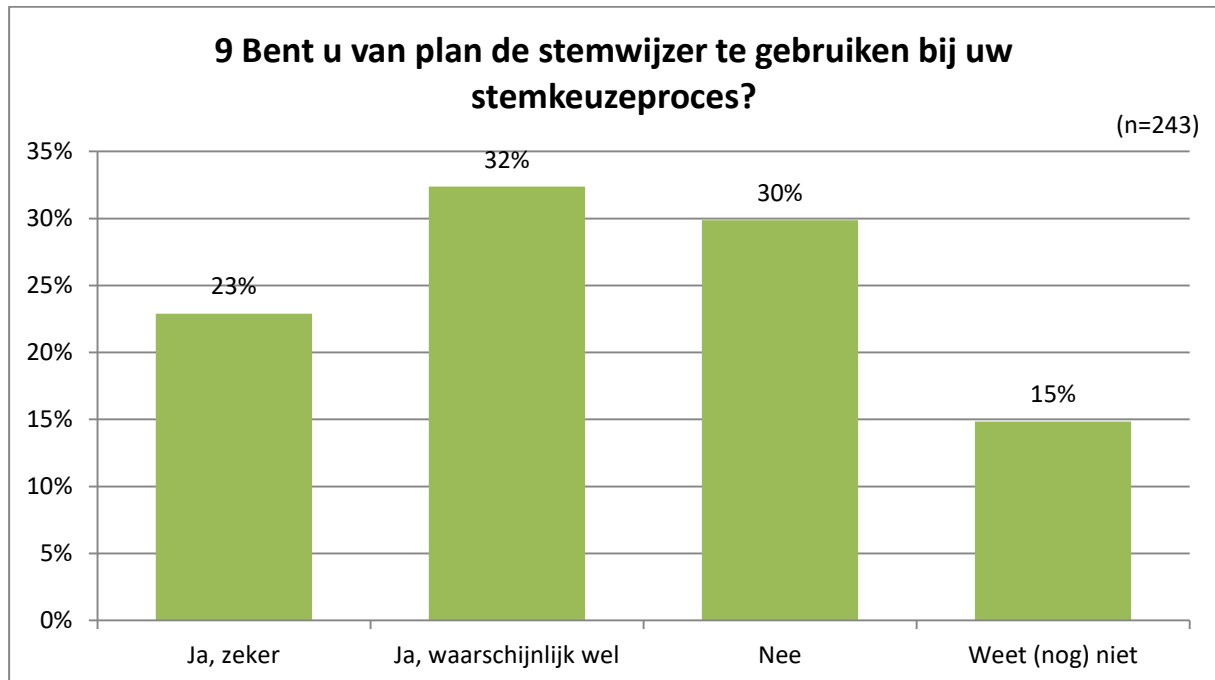
- Afspraken nakomen uit programma's
- Als provincie zichtbaarder worden, presenteren in gemeente, je laten zien
- Dat ook de 1st kamer eruit komt
- Eerlijk blijven en niets beloven wat je toch niet nakomt
- Eerlijk en transparant zijn. En niet steeds alles en iedereen voor de gek houden. En niet steeds denken dat we voorop moeten lopen.
- Geloofwaardig worden
- Gewoon niets aan doen. Het is aan de politiek zich in het zicht te zetten door woorden, geschriften en houding of gedrag
- Helemaal laten vervallen
- Kleine attentie, meer stemlokalen
- Laat zien wat de provincie doet in persoonlijke omgeving
- Meer informatie via onafhankelijke facebooksites
- Meer vertrouwen aan de mensen geven duidelijk zijn en bij je belofte blijven
- Na de verkiezingen ook zichtbaar blijven en nakomen wat is beloofd
- Niet stemmen niet zeuren
- Online stemmen
- Politiek dichterbij brengen
- Provincie moet beter luisteren naar inwoners en niet alleen maar uitgaan van eigen "kennis"
- Thuis online stemmen geeft meer gemak; inloggen met bv digid
- Uitlegveerde kamer
- Zou handig zijn als een partij meer aansluit bij mijn standpunten

Toelichting

- Rol van provincie en de invloed die ze hebben op de landelijke politiek (1e kamer) duidelijk maken.
- Voor allerlei overheidszaken die ook zeer prive zijn, belasting, inkomen, noem het maar op, word je steeds meer gedwongen om die online af te handelen.
Online stemmen moet zo'n probleem niet zijn

Stemwijzer

Voor de Provincie Noord-Brabant is er een stemwijzer. Deze is hier te vinden.

Op vraag "9 Bent u van plan de stemwijzer te gebruiken bij uw stemkeuzeproces?" antwoordt 32% van de respondenten: "Ja, waarschijnlijk wel".

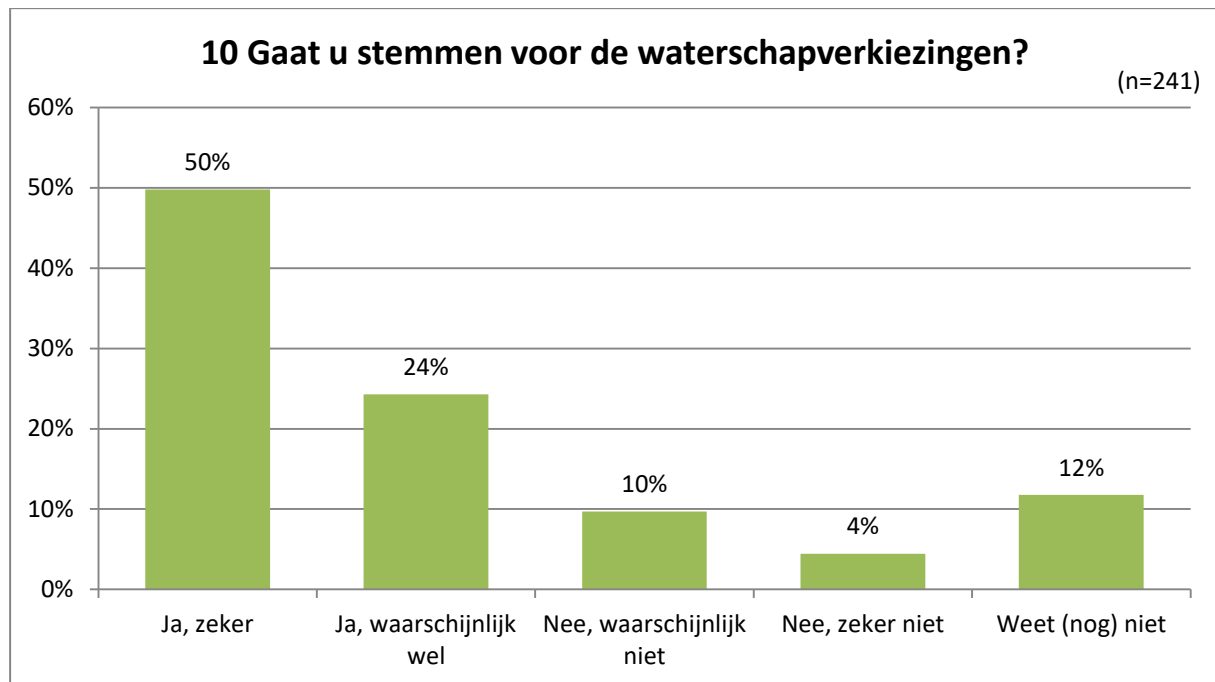
Toelichting

- Ja, waarschijnlijk wel
- Ter bevestiging van een reeds gemaakte keuze
  - Uit nieuwsgierigheid.
- Nee
- De onderwerpen zijn zeer beperkt,

Waterschap

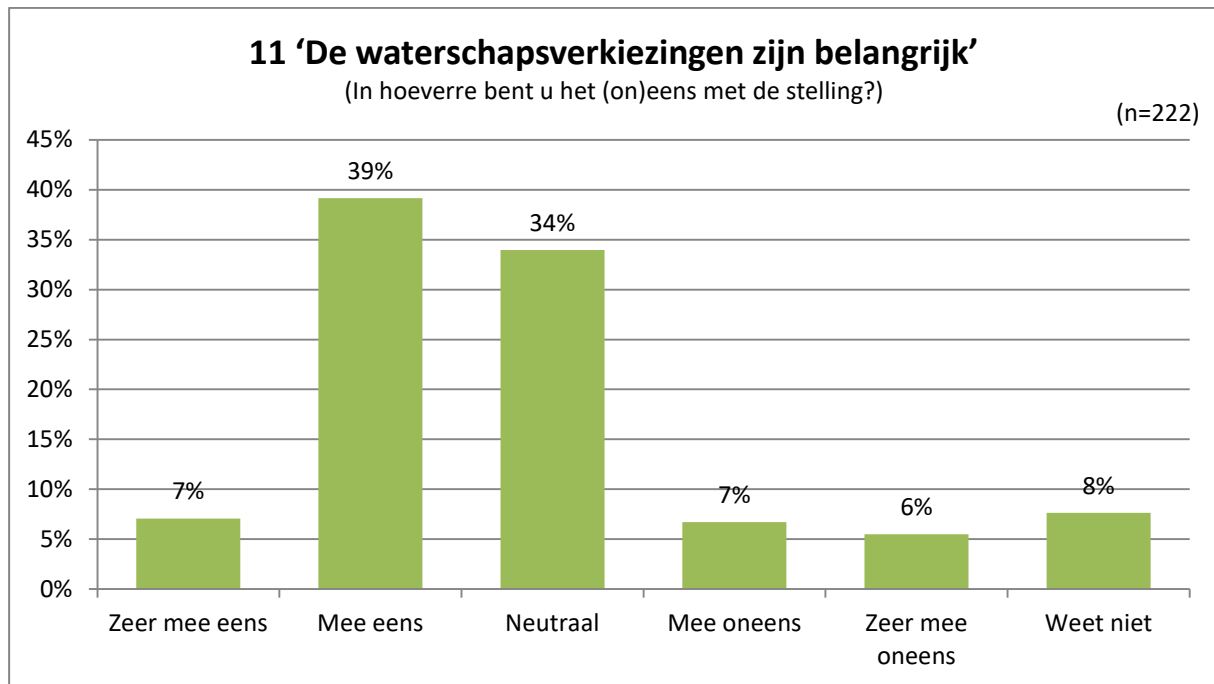
Naast de Provinciale Statenverkiezingen wordt er op 20 maart 2019 ook gestemd over het algemeen bestuur van het waterschap. Nederland telt in totaal 21 waterschappen. De waterschappen gaan over het beheer en de controle van het water. Een waterschap wordt ook wel een hoogheemraadschap genoemd. Zij houden zich bezig met: - Onderhoud van dijken en sluizen - Zuiveren van het afvalwater - Natuurbeheer in en om het water. De waterschappen zorgen er dus voor dat wij droge voeten houden.'

Op vraag "10 Gaat u stemmen voor de waterschapverkiezingen?" antwoordt 50% van de respondenten: "Ja, zeker".

Toelichting

Ja, zeker	Ik ga stemmen omdat ik vind dat ik moet stemmen, het wordt wel een blanco stem
Ja, waarschijnlijk wel	Gaat in een moeite door
Nee, waarschijnlijk niet	Het is lastig voor me om een goede mening te krijgen over de te kiezen partijen, waar zij voor staan en of dat goede keuzes zijn. Ook kan ik me geen goede mening vormen over de te kiezen kandidaten.

Op stelling "11 'De waterschapsverkiezingen zijn belangrijk'" antwoordt in totaal 46% van de respondenten: "(zeer)mee eens". In totaal 13% van de respondenten antwoordt: "(zeer)mee oneens". Het meest gekozen antwoord (39%) is: "Mee eens". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

Toelichting

- Zeer mee eens**
- Historisch gezien zijn de waterschappen de (democratische) fundering van ons land; boeren voeten droog, scheepvaart voldoende water onder de kiel en de burger drinken.
- Mee eens**
- De waterschapsverkiezingen zijn zeer belangrijk het is alleen jammer dat er over de partijen en hun standpunten weinig of geen informatie makkelijk te vinden is
- Neutraal**
- Ik ben niet voor gekozen waterschappen. Het is mi. een dienstverlener
  - Misschien is het een idee om alleen die mensen te laten stemmen die er belang bij hebben of die er verstand van hebben. Nu gaan misschien veel mensen stemmen zonder verstand van zaken. Je kan dan eventuele stemmers van tevoren vragen om zich in te laten schrijven voor de verkiezingen.
  - Waterbeheer is belangrijk. De bemanning niet. Ook dit lijkt een "CLUBJE" te worden. Ook hier dient vernieuwingplaats te vinden.
- Mee oneens**
- Dit is geen democratische en onbenaderbare organisatie. Er wordt geen verantwoording afgelegd. Teveel macht bij de boerenstand. Een belangrijk deel van de zetel in het bestuur ligt te voren vast. Conclusie: onderbrengen bij de provincie.
  - Dit is ouderwets en achterhaald, zeker gezien het feit dat een aantal organisaties (oa LTO) een vaste zetel hebben in het waterschap, hierdoor is het absoluut geen democratisch orgaan.

- Ik ben van mening dat een gekozen waterschapsbestuur niet meer van deze tijd is. Waterschappen zouden beter ambtelijke organen kunnen worden, zoals bijvoorbeeld Rijkswaterstaat.
- Zeer mee
oneens
- Geen idee wat die doen en vind ik ook niet interessant. Dit is een baan waar de beste voor gekozen moet worden door mensen die er verstand van hebben. Niet ik als burger die niks weet over water en alles wat daarbij hoort. Er is toch ook geen verkiezing wanneer de Plus een caissière aanneemt of de Mooi Laarbeek Krant een redacteur.
  - Niemand heeft verstand van wat een waterschap doet, niemand interesseert het tenzij je bijv. boer of tuinder bent. Laten we ophouden met deze (dure) methodiek en gewoon deskundigen aan het roer laten bij de waterschappen.

2. Onderzoeksverantwoording

2.1 Algemeen

Onderzoek	:	TIP MooiLaarbeek
Onderwerpen	:	Provinciale Statenverkiezingen
	:	Inwoners naar de stembus
	:	Stemwijzer
	:	Waterschap
Enquêteperiode	:	26 februari 2019 tot 08 maart 2019
Aantal respondenten	:	284
Foutmarge	:	5,8% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Aantal vragen	:	13
Rapportagedatum	:	8 maart 2019

* Met het betrouwbaarheidsniveau van 95% wordt bedoeld dat de resultaten in dit onderzoek in 95% van de gevallen overeenkomt met de werkelijkheid. Hierin wordt altijd een foutmarge meegenomen, in dit geval bedraagt de foutmarge 5,8%. De resultaten in dit onderzoek kunnen 5,8% afwijken. Wanneer de foutmarge onder de norm 5% zit, dan is er spraken van een representatief onderzoek. Dit is hier **niet** het geval.

2.2 Methodiek

- In overleg met DeMooiLaarbeekKrant zijn de vragen opgesteld.
- De vragenlijst is verstuurd naar de leden van het Tip-burgerpanel op 26 februari 2019 door middel van een begeleidend schrijven.
- Een herinneringsmail is gestuurd op 5 maart 2019.

2.3 Leeswijzer

De toelichtingen in deze rapportage zijn de letterlijke antwoorden die de respondenten hebben gegeven tijdens het invullen van de enquête. Hier kunnen spellings- en grammaticafouten in zitten.

3. TipLaarbeek

Mensen hebben vaak hun mening klaar. Ze zijn voor of tegen een nieuw idee dat opborrelt in de samenleving. Politici gooien wel eens een balletje op en luisteren wat de reacties zijn. Luisteren ze dan ook echt? Hoe vaak hoor je: ze doen maar, ze luisteren toch niet naar ons?

Op www.tiplaarbeek.nl kan iedereen een aanmeldingsformulier invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen.

DeMooiLaarbeekKrant en onderzoeksbureau Toponderzoek willen de betrokkenheid van de inwoners van Laarbeek vergroten. Via het panel TipLaarbeek.nl kunnen alle inwoners in de gemeente Laarbeek hun mening kenbaar maken over onderwerpen die leven in hun samenleving.

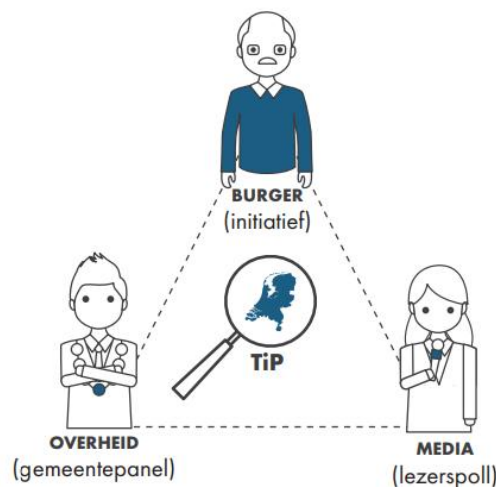
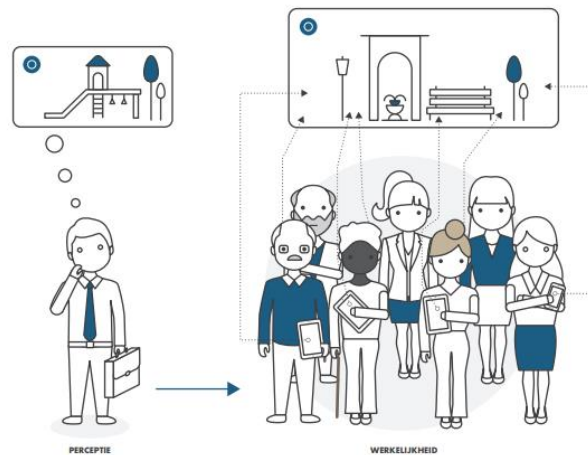
De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of ze meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

TipLaarbeek.nl is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u vragen over dit initiatief, dan kunt u deze altijd stellen aan enquete@toponderzoek.com. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor raadplegingen.

Lees hier meer over de [TIP-methodiek](#).

TipLaarbeek.nl maakt het gemakkelijk om zonder veel moeite je zegje te doen!

Periodiek volgen nieuwe raadplegingen over lokale onderwerpen in de gemeente. Bekijk eerdere [onderzoeksresultaten](#), over onder andere de 'Buurtpreventie-app', 'College B&W Laarbeek', 'burgerparticipatie' en 'Keuze Burgemeester'.

4. Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860103

Toponderzoek is lid van MOA.